

Notat

Orientering om forskellige botilbudstyper

Socialudvalget ønskede på budgetseminaret at modtage et notat om de forskellige typer af botilbud og forskellen på at købe pladser hos tilbud, der hhv. har/ikke har en driftsoverenskomst med kommunen.

1. Overblik over botilbudstyper og anbringelser

Døgntilbud på det specialiserede **voksenområde** efter servicelovens §§ 107, 108, 109, 110 samt efter almenboliglovens § 105, botilbudslignende tilbud efter socialtilsynsloven § 4, stk. 1, nr. 3, samt anbringelsessteder for **børn og unge** efter barnets lov § 43 omfatter:

- **Midlertidige ophold** til personer med betydeligt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.
- **Længerevarende ophold** til personer med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Der er **frit valg** mellem botilbud ved længerevarende ophold, dog under forudsætning af, at tilbuddet fremgår på Tilbudsportalen, og at det er prismæssigt tilsvarende og tilgodeser borgerens behov på samme niveau som det tilbud, kommunen har vurderet relevant.
- Midlertidige boformer uden forudgående visitation fra kommunalbestyrelsen, herunder **krisecentre, herberger og forsorgshjem m.v.**
- **Længerevarende ophold på botilbudslignende** tilbud.
- **Anbringelsessteder** for børn og unge

Servicelovens § 107 omfatter **midlertidigt ophold** i boformer til personer, der på grund af betydeligt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov for det. Visitationen af en borger til et midlertidigt botilbud sker på baggrund af en vurdering af, at borgerens behov for et botilbud ikke er varigt, men f.eks. har til formål at sikre rammen om en behandlingsmæssig indsats. Det afgørende for opholdets varighed er, at formålet med opholdet er opfyldt, og at den pågældende efter opholdet kan klare sig uden den støtte og derfor skal videre til egen bolig, eller om pågældende f.eks. skal tilbydes ophold i længerevarende botilbud efter servicelovens § 108.

Servicelovens § 108 og almenboliglovens § 105 omfatter ophold i boformer, der er egnet til **længerevarende ophold**, til personer, som på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller

08-04-2026

Sagsnummer i F2
2026 - 4821

Dokumentnummer i F2
10225533

Sagsnummer i eDoc
2026-0086458

Sagsbehandler
Sara Buus Lyster

pleje, omsorg eller behandling, og som ikke kan få dækket disse behov på anden vis. En borger, som har behov for et længerevarende botilbud, har **frit valg** mellem botilbud. Det er en forudsætning for, at borgeren kan anvende sin ret til frit valg, at tilbuddet fremgår af Tilbudsportalen, og at det ikke er væsentligt dyrere eller mindre egnet til at tilgodese borgerens behov end det tilbud, som kommunen vurderer, kan tilgodese borgerens behov.

Boformer efter servicelovens § 109 (**krisecentre**) er et midlertidigt døgntilbud til personer, som har været udsat for vold i nære relationer. Personen kan være ledsaget af sine evt. børn. Under opholdet ydes støtte og omsorg, samt eventuelt sikret ophold, rådgivning og efterværn.

Servicelovens § 110 omfatter midlertidigt ophold i boformer til personer med særlige sociale problemer, som medfører et behov for, at disse får midlertidigt ophold, omsorg og hjælp til problemstillinger, der udgør en barriere for at komme i eller fastholde egen bolig. Målgruppen spænder fra personer, der står helt uden tag over hovedet (**hjemløshed**) til personer, der har en bolig, de ikke kan fungere i (**funktionel hjemløshed**), og som evt. er i risiko for at miste boligen, hvis der ikke sættes ind i tide med relevant hjælp.

Botilbudslignende tilbud kan efter socialtilsynsloven § 4, stk. 1, nr. 3, etableres i almene eller private lejeboliger efter godkendelse af Socialtilsynet. Disse tilbud er ikke omfattet af reglerne om frit valg, og er desuden karakteriseret ved, at borgeren har en lejekontrakt.

Børn og unge, der skal anbringes uden for hjemmet, er meget forskellige og bliver anbragt af forskellige årsager. Dette er afspejlet i bredden i anbringelsesmulighederne, så man ud fra en konkret vurdering altid har mulighed for at finde det rette anbringelsessted til barnet eller den unge. Barnets lov § 43 angiver følgende mulige **anbringelsessteder**:

- almene plejefamilier
- forstærkede plejefamilier
- specialiserede plejefamilier
- netværksplejefamilier
- egne værelser, kollegier, kollegielignende børne- og ungehjem
- børne- og ungehjem,
- pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling.

Børne- og ungehjem kan være døgninstitutioner, herunder delvist lukkede døgninstitutioner, delvist lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger eller opholdssteder for børn og unge jf. barnets lov § 43.

Tilsyn med tilbuddene

Socialtilsynet har ansvaret for at godkende og føre **driftsorienteret tilsyn** med såvel kommunale og regionale som private botilbud og an-

bringelsessteder. Enkelte tilbud skal konkret godkendes af kommunen. Kommunen er derudover ansvarlig for at føre et løbende, **personrettet tilsyn** for at sikre sig, at hjælpen til den enkelte fortsat opfylder sit formål.

2. Kommunens arbejde med forsyningsforpligtelsen

Kommunen opfylder sin forpligtelse til at sørge for, at der er de nødvendige tilbud efter loven ved brug af egne tilbud og ved at samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud.

Kommunen kan benytte private tilbud ved at **købe pladser** hos tilbudet eller ved at indgå **driftsoverenskomst** hos det private tilbud (oprettet som selvejende institution eller fond).

Driftsoverenskomsten indgås efter forhandling med den selvejende institution, hvor de nærmere vilkår for samarbejdet bliver aftalt bl.a. med en beskrivelse af formålet med samarbejdet og hvilke ydelser institutionen skal levere, samt med en række bestemmelser vedr. driften af institutionen herunder budget og regnskabsregler.

Karakteristika for selvejende institutioner med driftsoverenskomst kan angives således:

- Den selvejende institution henregnes som en del af den kommunale forvaltning
- Er underlagt de kommunale politikker, retningslinjer, instrukser, kvalitetskrav mv. på myndighedsområdet
- Får tildelt et budget til finansiering af driften, som der skal aflægges regnskab for
- Udviser regnskabet overskud, kan det ikke overføres til næste år. Udviser regnskabet underskud, skal der ansøges hos kommunen om dækning heraf
- Længerevarende samarbejde, lang opsigelse
- Indgår i centerfællesskab

Kommunen kan **købe pladser** ved at indgå aftale med et private tilbud efter udbud, eller ved direkte køb uden konkurrenceudsættelse. Ved indgåelse af aftale med en privat leverandør vil kommunen ved udformning af kontrakten stille en række betingelser til tilbuddet. Kontrakten med private tilbud vil bl.a. indeholde bestemmelser om, hvilke ydelser der skal leveres og prisen herfor samt en række øvrige krav, herunder tilbuddets overholdelse af kommunens bestemmelser om leverandørers samfundsansvar og dokumentation for overholdelse heraf.

Private tilbud kan karakteriseres således:

- Institutionen betragtes ikke som en del af den kommunale forvaltning
- Er ikke direkte underlagt kommunens regler, som institutioner med driftsoverenskomst

- Alene forpligtet til opfyldelse af aftalen med kommunen om en specifik ydelse, som kommunen betaler for
- Tilbuddene skal ikke aflægge regnskaber til kommunen, og der er ingen regler for håndtering af tilbuddenes overskud eller underskud
- Mindre forpligtende samarbejde som er mindre indgribende at afslutte
- Indgår ikke i centerfællesskab